

[Statsministeren.]

der må jo være forskel på de pseudomarxistiske og de patentmarxistiske. Det har jeg selv spekuleret lidt over, men jeg tror, det blev lidt klarere for mig, da hr. Gert Petersen så tog ordet, for han sagde: en virkelig marxist kan ikke være indoktrinerende. Det har jeg lyst til, at vi skulle ramme ind: en virkelig marxist kan ikke være indoktrinerende. Det er i grunden en skam, det kun siges på dansk. Jeg kunne godt tænke mig et par sprog, det kunne oversættes til, og det kunne være interessant at høre, hvad de pågældende lande ville sige til det: En virkelig marxist kan ikke være indoktrinerende.

Nu har jeg siddet og læst i det, som hedder Pædagogik og Marxisme af Finn Ejnar Madsen, udgivet af Unge Pædagoger, og dér står om, hvordan en marxistisk lærer er, og hvis jeg ellers kan læse, og andre også kan læse, så er det sandelig indoktrinerende. Altså må det, Unge Pædagoger kalder en marxistisk lærer, være helt forkert efter hr. Gert Petersens opfattelse. Jeg kalder det en desavouering af Unge Pædagoger, og jeg synes, det er meget værdifuldt, at denne debat har ført til, at SF desavouerer Unge Pædagoger fuldstændig. Det er da i sin orden. Jeg synes blot, de kunne have gjort det lidt før, for Unge Pædagoger har jo udfoldet en ikke ringe agitatorisk virksomhed og fortalt, at dette var marxisme. Jeg tror, det er meget forkert at tale så ilde om marxismen, som Unge Pædagoger og kommunisterne åbenbart gør, og jeg er glad for, at vi har hørt fra hr. Gert Petersen, hvordan det rigtig hænger sammen.

Jeg skal ikke sige mere til de enkelte ordførere, men sige, at på mange måder er det jo en alvorlig debat, fordi den afspejler det opbrud, som er i samfundet. Faste værdinormer er for mange hjem og for mange enkelte mennesker smuldret, og i den situation er der nogle, der tror, at de kan fylde tomrummet med en religionslignende holdning, f. eks. en marxistisk trosbekendelse. Andre tror, at de ved en udvendig tvangsmæssig holden fast ved gældende normer kan finde ind på den rigtige vej. Jeg tror, at vejen er hverken den ene eller den anden, men når vi advarer mod en ensidighed, f. eks. en marxistisk ensidighed, i monopolføretagender, så svarer de folk, som vil for-

svare den ting, straks: ja men I har en anden ensidighed, I har en reaktionær ensidighed, en borgerlig, det er Estrup, det er etableret, det kan man se i lærebøger og alle vegne. Men det er ikke rimeligt at stille det sådan op. Det, vi prøver, er noget meget vanskeligere end at sætte den ene ensidighed op mod den anden. Det, vi prøver, er det vanskelige, som jeg nævnte i mit første indlæg, som hedder frisind. Det betyder i virkeligheden, at i skolen og i samfundet har den enkelte selv ansvaret. Det betyder, at i skolen må man understrege, som mange har gjort det, forældrenes indflydelse. Børnene tilhører jo forældrene, eller de tilhører sig selv, men de tilhører i hvert fald ikke lærerne, og de tilhører ikke en lærer, som mener, at han skal være guerillasoldat for en revolutionær opfattelse. I skolen må man understrege forældrenes indflydelse, og man må også understrege det, jeg har været inde på, om et redelighedskrav, et loyalitetskrav til lærerne. I samfundet i bredere forstand må man, i et demokratisk samfund, gøre klart, at vi ikke kan lade andre overtage ansvaret for os. Vi kan ikke lade andre bestemme, hvordan vi skal tænke eller tro eller styre det, det ansvar må vi selv have, det må vi selv bære. Hvis vi ikke gør det, forråder vi selve demokratiet.

Ritt Bjerregaard (S):

Det er vanskeligt at være uenig med undervisningsministeren i de synspunkter, hun gav udtryk for i sit første indlæg i debatten i dag, og det er socialdemokratiet heller ikke. Vi skal blot i den anledning opfordre ministeren til meget hurtigt at fremkomme med sit folkeskolerevisionsforslag. Som bekendt har socialdemokratiet ikke genfremsat sit forslag til en reform af folkeskolen, bl. a. fordi vi finder det væsentligt at få løst de alvorlige problemer, der er i folkeskolen, og vi er indstillet på at arbejde ud fra det forslag, der kommer fra ministeren; og debatten i dag har jo meget klart vist os, at det haster.

Så skal jeg vende mig til ministerens sidste bemærkninger og her indledningsvis fredsommeligt sige, at denne debat nok ville være mere frugtbar, hvis ministeren anvendte en mere imødekommende og forhandlingsvenlig tone. Ministeren sagde til de første bemærkninger, jeg havde vedrørende